

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/123/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7212203174
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2012:7212203174.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci starostlivosti súdu o maloletú J. U. nar. XX.X.E. bývajúcu v W. B. W. D.. Č.. XX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach dieťaťa rodičov: U. U. nar. X.X.E. bývajúceho v W. B. W. D.. Č.. XX a U. U. nar. XX.X.E. bývajúcej v W. B. Y. B.. Č.. X v konaní o zákaz styku matky s maloletou o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II z 5.3.2012 č.k. 25P 40/2012-63 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamieťa.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením predbežne zakázal styk matky s mal. J. U. do právoplatného rozhodnutia veci vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 25P 261/2010.

Rozhodol tak na základe návrhu otca z 6.2.2012, ktorým žiadal, aby súd predbežným opatrením zakázal styk matky s mal. J.. Návrh odôvodnil skutočnosťou, že manželstvo rodičov maloletej bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 12C 1044/01. Maloletá bola rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 27P 237/04-86 zverená do osobnej starostlivosti otca, matka bola zaviazaná prispievať na jej výživu 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa. Rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 26P 190/2006-40 bol určený styk matky s maloletou každú párnú sobotu od 13.00 hod. do 18.00 hod., od 1.5.2008 do 30.6.2008 za prítomnosti otca a od 1.7.2008 bez prítomnosti otca. Otec uviedol, že matka maloletej si neplnila a dodnes neplní riadne vyživovaciu povinnosť k maloletej, nikdy ju nenavštevovala a nezaujímal sa o ňu a úpravu styku s maloletou nerešpektovala. V čase zverenia maloletej do jeho starostlivosti matka nevytvárala vhodné podmienky pre jej zdravý vývoj, zanedbávala jej riadnu starostlivosť, v r. 2007 sa domáhala styku s maloletou prostredníctvom polície kvôli zmene rozsudku a znovu zverenia maloletej do jej starostlivosti. Súdnym dokazovaním bolo zistené, že naďalej vedie neusporiadaný život, nikde nepracuje a dieťa by v jej opatere bolo ohrozené na zdraví. Matka si neplní vyživovaciu povinnosť k maloletej a neupravila svoj spôsob života, má depresívny syndróm. Voči matke je vedené obvinenie pre prečin neplnenia vyživovacej povinnosti. Na základe rozhodnutia Okresného súdu Košice II z 30.6.2010 č.k. 25P 261/2010 sa mal. J. stala osvojenkyňou navrhovateľky. Matka na súdnom pojednávaní, ako aj v odvolaní podávala klamlivé, zavádzajúce informácie. V súčasnosti sa snaží vyvolať konflikt a prejavovať záujem o maloletú. Dňa 11.1.2012 ho triedna učiteľka maloletej informovala o tom, že matka sa arogantne domáhala stretnutia s maloletou v triede. Triednou učiteľkou bola odporúčaná, že sa má stretávať s maloletou v súdom určenom čase a spôsobom súdom určeným. Keď mal. J. zistila túto skutočnosť pozoroval u nej nepokoj a nesústredenosť práve v čase polročného hodnotenia v škole. Nakoľko matka maloletej sa domáha stretnutia s dieťaťom nie v čase a mieste určenom súdom ako to bolo 11.1.2012, je tu obava o psychické zdravie maloletej a vážne ohrozenie jej priaznivého vývoja. Otec predložil rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 27P 237/2004-86, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.8.2006 a ktorým bola mal. J. zverená do osobnej starostlivosti otca, matke bolo určené výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa. Rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 26P 190/2006-140, ktorý

nadobudol právoplatnosť 23.5.2008 bol návrh matky na zmenu umiestnenia mal. J., ako aj návrh na zákaz styku otca s maloletou zamietnutý. Zároveň bol upravený styk matky s mal. J. každú párnú sobotu od 13.00 hod. do 18.00 hod., od 1.5.2008 do 30.6.2008 za prítomnosti otca a od 1.7.2008 bez prítomnosti otca. Rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 25P 261/2010-86 z 30.6.2011 bolo rozhodnuté, že mal. J. U. je osvojenkyňou navrhovateľky H. U. nar. X.X.E. bytom W. Č.. XX, W.. Zároveň bolo určené priezvisko maloletej U.. Z odôvodnenia citovaného rozsudku vyplýva vyjadrenie kolízneho opatrovníka z 29.3.2011, podľa ktorého mal. J. kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že mama sa o ňu nestarala, keď bola malá bila ju, vrieskala po nej, bola stále opitá, vodila si do bytu kamarátov, s ktorými si púšťala hudbu, fajčili a pili, mamu nechce vidieť. Voči predmetnému rozsudku podala matka odvolanie 30.6.2011. Otec predložil zároveň výzvu Okresného súdu Košice II vo veci výkonu rozhodnutia o úprave styku vedeného pod sp.zn. 43Em 1/2012, v zmysle ktorej bol vyzvaný na podrobenie sa súdnemu rozhodnutiu Okresného súdu Košice II z 23.4.2008 č.k. 26P 190/2006-140 a umožňoval styk matky s mal. J. tak, ako bol predmetným rozhodnutím upravený. Vo vyjadrení k výzve o výkon rozhodnutia vo veci úpravy styku otec uviedol, že je pre neho bezpredmetná, nakoľko nikdy neznemožňoval styk matky s maloletou. Od r. 2008 matka o maloletú nejavila skutočný záujem a nevyužila možnosť stretávať sa s ňou. V súčasnosti už maloletá nevie, ako matka vyzerá a nemá záujem ju vidieť a poznať. Konajúci súd právne posúdil vec podľa ust. § 74 ods. 1, 2, § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p. a konštatoval, že v danom prípade boli dané zákonné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia a rozhodnutia o zákaze styku matky s maloletou do právoplatného skončenia konania vo veci osvojenia vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 25P 261/2010. Uviedol, že z vyjadrenia kolízneho opatrovníka, vyjadrenia otca maloletej vyplýva, že mal. J. v súčasnosti odmieta styk s matkou, pričom z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že táto sa domáha styku s dieťaťom súdnou cestou formou výkonu rozhodnutia. Konajúci súd dospel k záveru, že v súčasnosti nie je v záujme maloletej realizovať styk s matkou v zmysle pôvodného rozhodnutia Okresného súdu Košice II č.k. 26P 190/2006-140 z 23.5.2008, pričom zároveň už bolo súdom rozhodnuté o osvojení maloletej manželkou otca. V prípade právoplatnosti predmetného rozhodnutia súdu by v zmysle ust. § 106 ods. 1 Zákona o rodine zanikli práva a povinnosti medzi osvojenkyňou mal. J. a matkou maloletej.

Proti tomu uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka, pretože s rozhodnutím súdu o zákaze styku nesúhlasí. Uviedla, že otec vo svojom návrhu zámerne klame a zavádza súd. Dlhodobu ignoruje rozsudok o úprave styku, ako aj výkon jeho rozhodnutia. Práve podaný návrh na výkon rozhodnutia a hlavne to, že si dovolila ísť za triednou učiteľkou maloletej do základnej školy, ktorú navštevuje, iniciovalo otca podať návrh na zákaz styku, čo v predchádzajúcom období (roky) neurobil. Otec argumentuje tým, že maloletá sa stala osvojenkyňou jeho terajšej manželky, pričom rozsudok nie je právoplatný a je proti nemu podané odvolanie. Vykonštruované sebecké, cynické a egoistické správanie sa otca maloletej všemožne jej zabrániť aspoň sa s maloletou porozprávať v nej vzbudzuje podozrenie, že má obavy a strach nie z dôvodov, ktoré popisuje ale, aby nezmarila jeho snahu, ktorou toľké roky manipuloval mal. J. a bojí sa, že by maloletá pri stretnutí s ňou mohla povedať niečo, prečo bol v minulosti trestne stíhaný, alebo všetky jeho klamstvá. Keby sa otec mal. J. nebál, neskrýval by sa ako potkan v byte, ale otvoril by dvere a povedal jej čo vlastne chce, čo nikdy neurobil pre svoju zbabelosť a strach. V anonymite tohto skrývania seba a v prvom rade maloletého dieťaťa, mal dosť času mal. J. natoľko zmanipulovať, že pretrhol všetky putá a city medzi ňou a J.. Domnieva sa, že maloletá bola nútená uveriť otcovým klamstvám, že ju nechce, že sa o ňu nezaujíma, že ju nemá rada, čo samozrejme nie je pravda. Mal. J. má vypestovaný nekompromisný vzťah k svojmu otcovi a súčasne nekompromisný záporný vzťah k nej. Tento vzťah vyvoláva zámerne otec, ktorému nejde o výchovu a záujmy maloletej, ale o svoje vlastné. Podotkla, že aj podanie návrhu na osvojenie jeho terajšou manželkou nie je oprávnené, nakoľko iba plní jeho rozhodnutia, o čom sama nie je úprimne presvedčená, koná tak len pod tlakom otca maloletej. Aj keď vo svojich 43 rokoch sa stala prvýkrát matkou, vie, ako je to uvedené v rozsudku, že ju by nenapadlo osvojiť si maloletú, k tomu bola vlastne donútená, aj keď tvrdí, že to chce sama J.. Otec terajšej manželke zakázal komunikovať s ňou a ona ani netuší čo otec maloletej týmto spôsobuje, jej, J. a celej jej rodine, ako aj jej synovi, ktorého vychovala sama a majú krásny vzťah. Maloletú J. nemôže vidieť ani jej babka, ktorá pre ňu už roky píše denník, ani jej dedko, ktorý jej s maloletou pomáhal vtedy, keď sa jej otec o ňu vôbec nezaujímal. Ďalej uviedla, že nemá vedomosť o takej závažnej okolnosti, aby bol jej styk s dcérou zakázaný, práve naopak, chce, aby jej konečne nebolo upierané právo na stretnutia s dcérou. Navrhla, aby odvolací súd zamietol návrh otca v súlade so Zákonom o rodine, ale aj v súlade s Deklaráciou práv dieťaťa.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť, pretože rozhodol a postupoval správne na základe vykonaného dokazovania a preukázal, že boli splnené všetky zákonné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia. Pokiaľ matka uvádza, že ignoruje rozsudok o úprave styku, faktom je, že uvedený rozsudok, ktorý jej ponúkol nápravu vzťahu s maloletou, od jeho počiatku nedodržiavala a stretnutia neuskutočňovala z vlastnej vôle, maloletú nenavštevovala, nezaujímal sa o jej vývoj a rast. Celé roky sa s maloletou nekontaktovala a ani sa o kontakt nesnažila a nijako sa nepodieľala na výchove. Zároveň si neplnila ani vyživovaciu povinnosť k maloletej, z toho dôvodu je vedené proti nej trestné stíhanie. Matka ďalej uviedla, že ignoruje výkon rozhodnutia o úprave styku, pričom od 23.1.2012 dodnes sa ani raz nepokúsila s maloletou kontaktovať. Otec uviedol, že dôvodom pre podanie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia o zákaze styku matky s maloletou bol falošný záujem matky o maloletú v čase očakávania odvolacieho konania vo veci osvojenia maloletej a doručenia obžaloby za prečin neplnenia vyživovacej povinnosti. Tento falošný záujem vykonaný návštevou základnej školy, ktorú maloletá navštevuje a to neprímeraným a arogantným spôsobom, maloletú rozrušil a zahanbil. Preto sa domnieva, že vypočítavé správanie voči maloletej a jej okoliu zo strany matky je len snahou oddialiť právoplatnosť rozsudku vo veci osvojenia. Osvojenie maloletej teda nie je v tomto prípade argumentom pre vydanie predbežného opatrenia, ale predmetom pre zabezpečenie bezkonfliktného a nestresujúceho obdobia do vydania uznesenia odvolacieho súdu. K ďalším odvolacím argumentom matky uviedol, že nikdy nebol trestne stíhaný a nemá prečo brániť a ani nebráni maloletej sa s matkou rozprávať. Faktom však je, že maloletá o rozhovor či stretnutie nemá záujem, čo niekoľkokrát prejavila pred súdom, kurátorkou a psychologičkou. Matka ho už od r. 2003 osočovala a vyvíjala klamlivé a zavádzajúce udania na súde o jeho údajnej pedofilii. Ak by táto bola potvrdená, sú by nerozhodol v jeho prospech - rozhodnutie Okresného súdu Košice II z 20.6.2006 sp.zn. 27P 237/04. S maloletou sa nikdy neskrýva, ale už nie sú ochotní po toľkých rokoch nezáujmu zo strany matky každý páry týždeň obmedzovať sa čakaním, či náhodou niekto nezaklope. Pokiaľ ide o zámer jeho manželky osvojiť si maloletú, tento vyplýval v prvom rade zo želania maloletej, ako aj zrelej úvahy jeho manželky. Tvrdenia matky maloletej, že o dieťa sa v útlom detstve nezaujímal, nie sú pravdivé, pretože aj napriek jej vyhrážkam, že maloletú nikdy neuvidí, prispel finančne a materiálne na jej výchovu a súdnou cestou si vydobyl aj právo stretávať sa s maloletou. Neskôr zistil, že maloletá žije v nezdravom prostredí, na stretnutia s ním chodila neupravená, v špinavých a obnosených veciach aj napriek tomu, že jej vždy kúpil oblečenie nové. Z uvedeného dôvodu sa rozhodol podať návrh na zmenu dovtedajšieho rozhodnutia o výchove maloletej, o čom súd následne aj rozhodol rozsudkom Okresného súdu Košice z 23.4.2008 č.k. 26P 190/2006. Domnieva sa, že matka, ktorá svoju dcéru miluje, robí všetko pre to, aby jej vytvorila podmienky na vývoj a rast, je s ňou v stálom kontakte, zaujíma sa o ňu, vytvára jej materiálne a finančné podmienky, pocit bezpečia a istoty, avšak matka si po celé roky riadne a vôbec neplnila rodičovské povinnosti voči maloletej a nejavila o ňu skutočný záujem. Vzhľadom na uvedené je presvedčený, že súd prvého stupňa dospel k správnejmu záveru, že v súčasnosti nie je v záujme maloletej realizovať styk s matkou v zmysle pôvodného rozhodnutia Okresného súdu Košice II z 23.5.2008 č.k. 26P 190/2006-140. K vyjadreniu pripojil rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 26P 190/2007, 27P 237/04-86, uznesenie Okresnej prokuratúry Košice II sp.zn. 1PV 354/2008-6, trestný rozkaz SR sp.zn. 4P 158/09-75, prehľad plnenia vyživovacej povinnosti matky, vyjadrenie k výzve na výkon rozhodnutia sp.zn. 43Em 1/2012, rozhodnutie Okresného súdu Košice II sp.zn. 27P 237/04, úradný záznam z 26.1.2007, správu z odborného vyšetrenia z 5.6.2007, oznámenie okresnej prokuratúry pre naplnenie prečinu ohovárania z 11.6.2007, uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci prečinu ohovárania z 23.8.2007, sťažnosť poškodeného proti uzneseniu z 12.10.2007, uznesenie o zamietnutí žiadosti z 29.11.2007, podanie vo veci zanedbania povinnej výživy sp.zn. 3T 1/2012, písomné vyjadrenie maloletej k predmetnej veci, písomné vyjadrenie manželky k predmetnej veci, vyjadrenie k odvolaniu vo veci osvojenia sp.zn. 25P 261/2010, vyjadrenie ÚPSVaR k návrhu na zmenu umiestnenia z 18.5.2006, prehľad plnenia si vyživovacej povinnosti otcom.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Podľa § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O.s.p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 102 ods. 1 vety prvej O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Predbežným opatrením môže súd dočasne a v nevyhnutnej miere upraviť pomery účastníkov. Účelom predbežného opatrenia nariadeného či už pred začatím konania vo veci samej podľa § 74 ods. 1 O.s.p. alebo v priebehu konania podľa § 102 ods. 1 O.s.p. je predovšetkým rýchla, i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov, pričom jeho nariadenie predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Predbežné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v občianskom súdnom konaní, slúžiacim na dočasné zabezpečenie ochrany porušených a ohrozených práv účastníkov konania, pričom jeho použitie je na mieste, ak sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov.

Odvolačný súd preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia, v tomto prípade naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, vyžadujúcej si okamžitý zásah súdu v súlade s návrhom otca, ktorou je potreba dočasne upraviť pomery účastníkov a nebola osvedčená ani danosť práva, v tomto prípade naliehavosť dočasného zákazu styku matky s maloletou. Otec odôvodnil návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal zákazu styku matky s maloletou predovšetkým skutočnosťou, že matka napriek súdom upravenému styku tento nedodržiava, resp. s maloletou sa nestýka, ale mimo upraveného styku navštívila základnú školu, ktorú maloletá navštevuje počas vyučovania, pričom sa nevhodným a arogantným spôsobom domáhala stretnutia s maloletou, v dôsledku čoho bola maloletá zahanbená a rozrušená. Taktiež poukázal na skutočnosť, že matka podala návrh na výkon rozhodnutia o úprave styku napriek tomu, že doposiaľ o styk s maloletou záujem neprejavila. Odvolačný súd zdôrazňuje, že konanie o osvojenie maloletej manželkou otca dieťaťa, domáhanie sa styku matkou formou výkonu rozhodnutia a ani údajné odmietanie dieťaťa styku s matkou, nie sú skutočnosťami odôvodňujúcimi nariadenie predbežného opatrenia. Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine je opatrením, ktoré prenikavo zasahuje do práv a povinností rodiča, preto ho možno vysloviť až po perfektnom zistení skutkového stavu veci. Spoľahlivé zistenie skutočností relevantných pre rozhodnutie o zákaze styku, predovšetkým či styk rodiča s dieťaťom ohrozuje jeho fyzické alebo psychické zdravie, alebo či ide o predstieraný stav a tiež okolnosti súvisiace s výchovným pôsobením rodičov a jeho dopadom na vývoj osobnosti dieťaťa, si vyžaduje rozsiahle dokazovanie a často aj spoluprácu súdu s odborníkmi z oblasti pedopsychológie. Skutočnosti uvádzané otcom v návrhu na začatie konania, matkou v odvolaní proti napadnutému uzneseniu a otca vo vyjadrení k odvolaniu matky, sú nepochybne relevantné v konaní vo veci samej a týmito sa bude zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie o zmene styku matky s maloletou. Odvolačný súd tiež poznamenáva, že rozsudok Okresného súdu Košice II z 30.6.2011 č.k. 25P 261/2010-86, ktorým súd rozhodol o osvojení mal. J. manželkou otca maloletej bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29.3.2012 č.k. 7CoP 263/2011-180 zrušený a vrátený súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v dôsledku nedostatočne zisteného skutkového stavu, predovšetkým vo vzťahu k zisteniu, z akého dôvodu nebol styk matky s maloletou uskutočňovaný, z akého dôvodu sa narušila citová väzba medzi matkou a maloletou, ktorá bola konštatovaná aj v znaleckom posudku a v dôsledku toho či odmietanie matky maloletou je presadenou vôľou otca, prípadne nesprávnou výchovou. Zároveň je potrebné uviesť, že predbežné opatrenie nemôže nahradzovať ani rozhodovanie a postup súdu v rámci výkonu rozhodnutia o úprave styku. Pre úplnosť je potrebné dodať, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, nakoľko postupoval podľa § 74 ods. 1 O.s.p. napriek tomu, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol súčasťou návrhu otca na zákaz styku matky s maloletou, preto mal postupovať podľa § 102 ods. 1 O.s.p., čo by však samo o sebe nemalo za následok nesprávne rozhodnutie o návrhu otca. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolačný súd zmenil napadnuté uznesenie podľa § 220 O.s.p. a návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.